

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1059

Vragen van de leden **Van der Ham** en **Bakker** (beiden D66) aan de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen mevrouw Nijs, en de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over *de samenhang tussen de wet op de Studiefinanciering en de Algemene Bijstandswet*. (Ingezonden 13 maart 2003)

1
Is het u bekend dat partner en kinderen van studenten niet in aanmerking komen voor een bijstandsuitkering maar dat de student in kwestie recht heeft op een partnertoeslag?

2
Is het u bekend dat deze partnertoeslag per 1 januari 2003 vervallen is omdat studenten maximaal 745,48 euro mogen lenen ongeacht hun individuele omstandigheden?

3
Wat was de reden van deze wijziging?

4
Klopt het dat er inmiddels de mogelijkheid bestaat voor studenten die tot 1 januari 2003 gebruik maakten van de partnertoeslag eenmalig een bedrag van 3.473,44 euro te mogen lenen?

5
Betekent dit dat nieuwe studenten in vergelijkbare situaties met hun hele gezin rond moeten komen van een geleend bedrag 745,48 euro?

6
Bent u van mening dat deze regeling en de eenmalige lening voor oude gevallen een passende voorliggende voorziening zijn zoals bedoeld in de Algemene Bijstandswet?

7
Bent u niet van mening dat deze situatie fraude in de hand zal werken omdat het lonend is om op papier niet meer samen te wonen omdat de partner dan wel recht heeft op een bijstandsuitkering?

8
Bent u niet van mening dat het onrechtvaardig is dat een werkloze partner van een student zonder kinderen wel recht heeft op een bijstandsuitkering terwijl een werkloze partner van een student met kinderen daar geen recht op heeft?

9
Wilt u deze vragen beantwoorden vóór het te houden algemeen overleg van 3 april over de Algemene Bijstandswet?

Antwoord

Antwoord van staatssecretaris **Nijs** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen), mede namens de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, dhr. Rutte. (Ontvangen 2 april 2003)

1
Ja.

2
Ja. Dat is het gevolg van de Wet Studiefinanciering 2000 (WSF2000). In het verleden was het maximaal te lenen geldbedrag voor studenten die hun prestatiebeurs hebben opgebruikt en nog 36 maanden kunnen lenen afhankelijk van de individuele omstandigheden van de student. Voor studenten met een partner en kinderen onder de 12 jaar betekende dit dat zij een partnertoeslag konden lenen, zoals men daarvoor een partnertoeslag op de prestatiebeurs kreeg. Alleenstaande studenten met kinderen konden een éénoudertoeslag lenen. Bij de totstandkoming van de WSF2000 is besloten deze systematiek te vereenvoudigen door te abstraheren van persoonlijke omstandigheden (de zogenaamde «vereenvoudigde rentedragende lening»). Deze maatregel houdt in dat de student in de leenfase een vastgesteld standaardbedrag kan

lenen, waarbij niet meer wordt gekeken naar het inkomen van de ouders en de individuele omstandigheden.

3

Zoals bij vraag 2 aangegeven betekende de invoering van de vereenvoudigde rentedragende lening een sterke vereenvoudiging van de systematiek van de leenfase. Daarnaast betekende dit voor bijna alle studenten een verruiming van de leenmogelijkheden.

4

Voor studenten die alleenstaande ouder zijn of voor studenten die een partner en kinderen onderhouden betekende de invoering van de vereenvoudigde rentedragende lening echter een terugval in het inkomen. De wijziging van het maximale leenbedrag in de studiefinanciering riep bij met name alleenstaande studerende ouders een reactie op. Zij gaven aan dat ze deze terugval in het inkomen niet zo gemakkelijk konden compenseren door een bijbaan, omdat zij deze zeer lastig kunnen combineren met de opvoeding van een kind en een studie.

Om te voorkomen dat deze groep studenten door invoering van de gedereguleerde lening in de problemen zou komen, is besloten de «oude» toeslag te herstellen via een beleidsregel op grond van de hardheidsclausule in de WSF 2000. Deze beleidsregel is ingegaan per 1 januari 2003. Hierdoor kan deze groep alsnog het hogere bedrag lenen, zoals zij in de WSF gewend was. Aangezien de «oude» toeslagregeling ook gold voor studerende ouders met een partner, lag het voor de hand ook deze groep onder de beleidsregel te laten vallen. De omvang van beide groepen is in totaal circa 170 personen. Voor de student met een partner en kinderen jonger dan 12 jaar betekent dit dat in het kalenderjaar 2003 naast het vaste maandbedrag van € 745,48 maximaal een bedrag van € 486,94 per maand kan worden geleend. De toeslag wordt om uitvoeringstechnische redenen ineens voor het gehele studiejaar uitgekeerd.

5

Nee. Zoals bij vraag 4 is aangegeven, kan men naast de € 745,48 een extra bedrag aan toeslag lenen. Het maandelijks bedrag voor een student

met partner en kinderen jonger dan 12 jaar is dan totaal € 1232,42.

6

In artikel 17 Algemene bijstandswet (Abw) is aangegeven dat geen recht op bijstand bestaat voor zover een beroep kan worden gedaan op een voorliggende voorziening die, gezien haar aard en doel, toereikend en passend is. De WSF 2000 wordt voor de Abw aangemerkt als een passende en toereikende voorliggende voorziening, ook voor wat betreft de geboden mogelijkheid om een lening af te sluiten mede ten behoeve van de kosten van levensonderhoud van de partner en de kinderen. De passendheid wordt niet aan die voorziening ontnomen door het feit dat een studieschuld wordt opgebouwd. Dit is ook bevestigd in jurisprudentie.

7

Zoals aangegeven is de situatie per 1 januari 2003 materieel niet veranderd. De gebruikelijke controlemechanismen van Abw en WSF2000 gelden ook voor deze groep.

8

Studiefinanciering is bedoeld om een individu in staat te stellen te studeren. De niet studerende partner van een student wordt geacht zichzelf te onderhouden. Op deze regel zijn destijds twee uitzonderingen gemaakt. In 1986 is er voor gekozen om in de WSF een voorziening te creëren voor de student en diens niet studerende (vanwege de zorg voor een kind afhankelijke) partner. Bij deze keuze is de wetgever ervan uitgegaan dat de partner met kind jonger dan 12 jaar niet in staat kan worden geacht in het eigen onderhoud te voorzien. Dit betekent dat de student de hoofdkostwinner is en daardoor ligt het in de rede om de totale toelage in het kader van de studiefinanciering toe te delen. Een zelfde redenering geldt voor de éénoudertoeslag. Omdat daarmee in het levensonderhoud van de partner en het kind wordt voorzien, bestaat geen recht op bijstand. Op dit moment verricht een commissie onder leiding van prof. dr. W.A. Vermeend studie naar de uitgangspunten voor een nieuw studiefinancieringsstelsel (Commissie Uitgangspunten Nieuw Studiefinancieringsstelsel). In dat kader zal ook de positie van

studenten die alleen of samen met een partner zorg dragen voor een of meer kinderen worden gezien.

9

Ja.